

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

§. 4. Lucta Jacob usque ad auroram, quid symbolicè, & moraliter indicet.
Denique hortatio ad laudandum Deum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

prospicere. O Jesu benignissime, o candor sine macula, quod mihi gaudium esse potest, qui in tenebris sedeo, & lumen cæli non video. O lux, quam amisit Adam, qui ex sententia cujusdam Patris, quamdiu perstitit in justitia, & innocentia, faciem habuit radiantem: Cujus filius Seth idem filius Dei nuncupatus fuit, quia cum pietate illustris esset, colluxit facies ejus. O lux, quam videbat Isaac operis senectute luminibus, cum filios non agnoscendo benediceret, sed benedicendo cognosceret. O lux, quam videbat Jacob, cum & ipse præ ætate captus oculis, quæ filiis, & nepotibus ventura essent, intus agnovit, & præsignavit. Hac luce radiabat Tobias, cum clausis corporeis oculis viam vitæ docebat filium, & pede charitatis nunquam errans ei præibat. Hanc lucem peto, hanc desidero, quæ sola est vera lux illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum. Verè fateor, Domine, quoniam conturbatum est cor meum, dereliquit me virtus mea, & lumen oculorum meorum & ipsum non est mecum. Ideò erravi in solitudine, viam civitatis habitaculi non inveni, quia nondum visitavit me oriens ex alto ad dirigendos pedes meos in viam pacis. Veni desiderate cunctis gentibus, quia dormitavit anima mea præ tædio moræ tuæ, & oculi mei languerunt præ inopia luminis tui. Ore Sol amabilis, ut exeat homo ad opus suum, & ad operationem suam usque ad vesperam, & operetur non cibum qui perit, sed qui permanet in æternum. Exere vultum tuum Sol immortalis, illustra faciem tuam super servum tuum, irradia splendoribus Sanctorum animam meam, ut habeam lumen vitæ, in quo ambulem die ac nocte, donec perveniam ad diem claritatis æternæ, ad lucem quam inhabitas, ad lumen indeficiens, & sempiternum.

S. IV.

Lucta Jacob usque ad auroram quid symbolice & moraliter indicet. Denique hortatio ad laudandum Deum.

Gloriosissimus Patriarcha Jacob tota nocte luctatus cum Angelo invictus pugnavit usque manè. At cum primum lucis fulgorem in ortu suo aurora transmitteret, videns Angelus quod eum superare non posset, à fortissimo athleta dimissionem petiit dicens *p*, *Dimitte me*, victori enim cedendum est. Cur me brachiorum

o Anastasius Synaita cap. 16. ὁδὴ γ' ὁ p Genes. 32.

insuperabili nexu adstrictum tenes? Tecum in hac arena jam amplius decertare non possum. Ratio in promptu est, *jam enim ascendit aurora*. An ergo aurora cunctis gratissima Angelis inimica, cum ipsi in sacris Literis *astra matutina* & vocentur? An sicut qui malè agit, odit lucem, sic Angelus princeps exercituum Dei cum homine infirmo decertans magno sibi dedecori adscribebat, quod eum superare non posset? An à focis Jacob, qui solus remanserat, adveniente jam luce videri volebat, & ex effigie assumpti corporis agnosci? An hic erat custos Esau, quem ab eo timidus frater amovere tentabat? Nam, ut autumant Cabalistæ, nemo potest alium superare, nisi prius devicta, & amorâ ejus intelligentiâ. An luum antagonistam salubri consilio admonere voluit, sole iam ad ortum properante, tempus esse ab otio contemplationis ad actionis negotium transeundi? An ut doceret mysticas animæ visitationes, & Divina mysteria non esse palam revelanda? An fortè, quod Hebræi Interpretes non sine nostrorum risu contendunt, illa erat hora, qua sacrum Trifagion Angeli psallunt, ideòque dimitti voluit, ut aliis cantantibus sociaretur, juxta illud sæpius citatum, *Cum mi laudarent simul astra matutina, & jubilarent omnes filii Dei*? His quidem, & aliis explanationibus hoc Ænigma conantur dissolvere, qui librum Geneleos interpretantur. At Divus Cyrillus Alexandrinus mihi præ cæteris aridet. Cum his, inquit, in tenebris, ac nocte agunt, & ignorantia caliginem in mente, ac corde habent, luctatur, ac pugnat Christus, habet enim eos pro inimicis. Ut verò mentibus ipsorum spiritualis Lucifer oritur, & quasi dies quædam veræ cognitionis Dei lux splendet, tunc pugnam solvit: cum illis enim non pugnat, qui sunt in luce, qui spiritualem auroram in mente habent. Hæc Cyrillus*, qui deinde pergit nos exhortari ad spiritualem auroræ hujus amplexum. Auroram intelligo Divinæ gratiæ illustrationem, quam postulabat à Deo Propheta, cum diceret *s*, *Emitte lucem tuam, & veritatem tuam, ipsa me deduxerunt, & adduxerunt in montem sanctum tuum: Domine Deus meus illumina tenebras meas*. Hæc est gloria Domini, quam manè videndam sacrae Literæ promittunt. Hæc est sapientia, quam manè vigilantes inveniunt. Totâ igitur mentis intentione, toto cordis affectu

q Job 38: 7. r Cyrill. Alexandr. tom. 4. hom. 5 s Psal. 42. Psal. 17. t Exod. 16: 7. u Prov. 8: 18.

matutino tempore orandum est, donec dies eluceſcat, & Lucifer oriatur in cordibus noſtris. Sanctus Jacob ſurrexerat ante diem ſacras celebrare vigilias, ideò, ut docet Rupertus Abbas *, Angelica viſione recreari, myſticam inire luſtam meruit, in qua victor exiſtens in aſcenſu auroræ cœleſti benedictione confirmatus fuit, quia videlicet, illuſtrante animam Divinæ lucis fulgore Divina protinus benedictione mens ſtabilita temporalia ſpernit, bona dumtaxat æterna diligit, ad quæ jugiter intendit, & ſuſpirat.

2. Sic primas amoris faces experta anima quaſi cum Deo luſtatur, dum ſacræ meditationis ſtudio ſolenter incumbens ſenſum verbi Dei fugientem tenere contendit. Fugit Dilectus ſe retinere cupientem, cum multas ob cauſas, tum idcirco, ut aviditatem magis, ac magis exciter inquirentis. Itaque brachiis quaſi ad luſtandum protenſis quæcunque talis anima dicit: Dilecte mi apprehendam te, & ducam te in domum matris meæ, ibi me docebis: è contra ille more reluctantis penè obverſus; *Averte, inquit, oculos tuos à me, quia ipſi me avolare fecerunt.* Dulcis colluſtatio, & omni pace jucundior. Tandem victrix dicit conſcientia, *Inveni quem diligit anima mea, tenui illum, nec dimittam.* Dimitte me clamat ſponſus, jam aſcendit aurora. Satis eſt quod quædam lucis primordia peccatorum tenebras è corde tuo fugant. Nondum plena dies illuxit tibi. Dimitte me, ait, non quod dimitti velit, ſed ut aſſiduo luſtamine ſponſam exerceat, ut à negata ejus præſentia creſcat deſiderium, ut majori cœleſtium bonorum copia eam locupletet. Illa autem jam amore magiſtro amantium artes ſufficienter edocta perſeverans in oratione; Non dimittam te, inquit, niſi benedixeris mihi. Et benedixit ei in eodem loco. Felicem proſus benedictionem, omni dignam acceptione; felicem animam, feliciffimum orationis meritum: ſanctiffimum matutinum tempus tantis Dei favoribus promerendis aptiſſimum, ac proinde à Religioſis omni veneratione colendum. Bona violentia, quæ benedictionem extorquet: optima luſta, qua Deus homini ſuccumbit, & victorem ſanctioris nominis munere decorat. Luſtare anima mea feliciter, luſtare, ne ſuccumbas, quia regnum cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. Declinat dilectus tuus

aliquando, avertit faciem, ſed non in ira. Suſtinuit te ille in peccatis tuis, ſuſtine tu illum in flagellis ſuis; & obtinebis benedictionem. Sed quando? Cum aurora fuerit; cum aſpiraverit jam dies, cum poſuerit Hieruſalem laudem in terra. Dic cum Propheta a; *Auditam fac mihi manè miſericordiam tuam, quia in te ſperavi Domine:* Et lux perpetua lucebit ſuper te nunquam morituro fulgore. De hac animæ luſta cum Deo præclara extat ſententia ſancti Abbatis Ælredi Ciſterciensis b. Itaque, ait; Si in oratione tua, vel meditatione exarſerit cœleſtium deſideriorum ignis, ſi amorum incentiva ſtammeſcant, ſi æſtuans, & anhelans cœleſtibus quibusdam movearis affectibus, & modò quaſi comprehenſum quem diligis ſentias eſſe præſentem, modò elapſum de manibus doleas, & ſuſpires abſentem; luſta ſpiritualis eſt, nomen tibi Iſraëlis imponens, ut non ſolum miſeratione, ſed etiam electione dignus habearis. *Miſerebitur enim Dominus Jacob, & eliget adhuc de Iſrael c.* Eja igitur fideles animæ, pietatis alumnæ, miniſtræ Chriſti, filix lucis, æmulæ ſtellarum, concives ſanctorum, Angelorum conſortes, matutinæ orationi inſtate vigilantes in ea. Jam Chori cœleſtes rapidiſſimo curſu è cœlo delapſi prævenerunt nos conjuncti pſallentibus: nunc propior eſt noſtra ſalus, nunc hora vacandi, & videndi quàm bonus ſit Deus: nunc tempus quærendi Dominum, ut ait Propheta d; *Quærite Dominum dum inveniri poteſt, invocare eum dum propè eſt:* nunc tempus auxilii, & gratiæ; *In matutinis meditabor in te, quia fuiſti adjutor meus.* Ergo laudem dicite Deo puſilli, & magni: *Terribilis eſt, & magnus vehementer, & mirabilis potentia ipſius. Benedicentes Dominum exultate illum, quantum poteſtis, major eſt enim omni laude e.*

M E T R U M X.

O Quæ fideos voluitis axes
 Mentis corporeæ cœcæ ſolutæ,
 O cæli proceres, incolæ olympi
 Mecum pangite laudes.
 Orbes ætherei, ſervide Titan,
 Phæbe noctivago lumine fulgens,
 Et vos ſtammigeræ lampades æthræ
 Dulces fundite verſus.
 Vndæ, quæ ſuperos cingitis orbes,
 X x x x 2 Nubes,

* Rupert. in Genef. l. 8. c. 5. & 9.

y Cantic. 6: 4.

a Pſal. 142.

b Ælvedus ſer. 13. in Iſaiam.

c Iſai. 14: 1. d Iſai. 55: 6. e Pſal. 62.

z Cantic. 3: 4.

*Nubes, & pluvia, grando, pruina,
Nix, ros, & glacies, frigus, & aestus
Lato plaudite cantu.
Venti sylvisragi, mobilis aura,
Fulgur nubivagum, missile sulmen,
Nimbi praeceptes, flamma coruscans
Hymnos dicite caelo.
Undosum pelagus, flumina, & amnes.
Fontes irrigui turba natantium,
Quicumque in vitrea vritis unda,
Voces tollite ad astra.
Colles frugiferi, lignaque sylva,
Montes, & viridis gramina vallis.
Faecunda segetes, dulcia poma
Summo psallite Regi.
Bruta quadrupedes reptile terra
Immensas Domino reddite grates:
Omni que Alituum musica molles
Promat gutture cantus.
Infantes teneri, lata juventus,
Simplex virginitas, cana senectus
Huc densò propereat agmine, & astra
Pulsent laudis honore.
Rector calituum te canat Indus,
Te psallat nitidi potor Enipei,
Mauri te celebrent, & tua dræes
Volvat nomina Ganges.
Aternis resonent, cantibus hymni,
Jungantur modulis organa mille,
Sambuca, cithara, tympana, plectra,
Sistrum, fistula, cornu.*

CAPUT VI.

D E P R I M A.

§. I.

*Orandum esse post Solis ortum. Laudatur
Sol, ejusque ortus describitur. Fabula
Memmonis. De cultu Solis, & ejus fal-
sa apotheosi. Inter priscaos adorantium
ritus etiam oscula adhibita.*

Officium nocturni cursum jam, ut nostra imbecillitas tulit, laudisque matutinæ mysteria devota mentis actione transegitur: nunc diurnæ servitutis pensum nos vocat, nunc Solis orientis radius oculos restituit mundo, confusas rerum species distinguit, claroque luminis splendore faciem quamdam, ac venustatem cun-

ctis rebus infundit. Sol incipit, ait Ambrosius f, emunda oculos mentis ô homo, animique interiores obtutus, ne qua festuca peccati aciem tui præstringat ingenii, & puri cordis turbet aspectum. Proccedit Sol magno jubare diem, magno mundum complens lumine, vaporans calore. Cave ô homo solam ejus pendere magnitudinem, ne nimius fulgor ejus visus tuæ mentis obcæcet. Cave ne radius ejus exoriens tuum confundat aspectum. Qui è regione in Solis lucem fixum intendit obtutum, repercusso lumine omnem subito amittit aspectum, aestimat se nihil videre, & intuendi munere esse fraudatum. Non igitur te tanto splendori temerè committas. Sed quando hunc vides, auctorem ejus considera: quando hunc miraris, lauda ejus creatorem. Hæc carptim ex Ambrosio g qui etiam alibi, exemplo avium, quæ nascente Sole suavissimo cantu æthera mulcent, hortatur nos ad laudes hoc tempore Conditoti canendas. Quis enim sensum hominis gerens non erubescat sine psalmodiarum celebritate diem ordiri, cum etiam minutissimæ aves solemnem devotione, & dulci carmine ortus dierum prosequantur? Illa nemorum Siren Philomela, cantillantium avicularum præcentrix quanta spiritus contentione, quanta vocum varietate in occursum Solis tota diffunditur? quàm sonoro modulamine, quàm mirabili ardore nascentem salutat? Nunc leni voce submurmurans musicos tonos retexit: nunc harmonicis quibusdam motibus dissultans omnium modorum personat suavitatem: nunc continuo spiritu trahitur in longum, nunc variatur inflexo, nunc distinguitur conciso. Sed & aliarum volucrum pennatus exercitus omnium dulcedinum numeros, omnium concentuum sonos percurrens Solem excipit advenientem. Rident amabili vultu universa, dum nova luce radians Sol diem reddit mundo, rebus colorem, floribus venustatem. Oritur Sol oculus mundi, jucunditas diei, cœli pulchritudo, naturæ gratia, præstantia creaturæ. Oritur Sol aëris nitor, terræ decus, herbarum gloria, cor sphaerarum, luminum moderator, omnium viventium genitor, magnum Dei simulachrum. Oritur, inquam, ortuque suo ad celebrandas Numini laudes nos excitans mentem nostram ad æterni Solis contemplationem atollit.

M E-

f *Ambr. Exam. lib. 4. cap. 1.* g *Idem. ibid. lib. 5. cap. 12.*